

ŽVAIGŽDĖ - The STAR.

A LITHUANIAN MONTHLY PUBLICATION, PUBLISHED BY A. MILUKAS & CO. AT 3654 RICHMOND STR., PHILADELPHIA, PA. YEARLY SUBSCRIPTION \$2.00, SINGLE COPY 25 c.

Liepos m. -- July, 1924

Entered as second class matter at the Philadelphia Post Office under Act of March 3, 1879.

Bell Phone

Oregon 3395 M

Dr. Ignotas Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

Lietuvis Daktaras ir Chirurgas

Valandos: Nuo 9 iki 11 A. M.

„ 2 „ 4 P. M.

„ 7 „ 8 P. M.

Nedėliomis „ 10 „ 8 P. M.

Telephona Bell: Kensington 2651 W

Dr. F. Trygar

Gydytojas Akušeras ir
Chirurgas

3119 Richmond Str., Phila., Pa.

Valandos: nuo 8 iki 10 iš ryto,
nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 9 vakare,
nedėliomis nuo 11 iki 2 ir nuo 6
iki 8.

Tu Negali Išvengti!

Kankinančių smilbimų, neuralgijos,
Skaušonių ir dieglių reumatizmo,
Nesmagumų, stalgaus persilimo,
Sokančių, traukančių, į padukingų
varančių skausimų, kuočiet skausnia
danti, diegia ausis ar akanda galvą, jei
nepamatai apie

Reg. S. V. Pat. Ofise.

tuojau ir negalinda-
mas laiko juomi pasi-
nandoji. Jisai sutelkia
malonių ir greitą pa-
lengvintina.

Net viena atsaugi
deitynas negali būti be
benkus šly gydualy.
Nūra tikrasia, jei neturi
INEARO valsaaben-
klio.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th Street
Brooklyn, N. Y.

Prisiųskit prenume-
ratą už „Žvaigždę“.

W

„ŽVAIGŽDĖ“--MĖNESINIS ŽURNALAS.

DVIDEŠIMTI DU METU buvusi savaitiniu laikraščiu „ŽVAIGŽDĖ“ dabar
eina kaip mėnesinis literatūros, mokslo ir politikos žurnalas, leidžiamas A.
Milukas & Co. B-vės iš Philadelphia, Pa. 3654 Richmond Str. Pavienės „Žvaigž-
dė“ knygos kaina 25 centai, metams prenumerata 2 dol.

LIEPOS — JULY, 1924 M.

1904

1924

20 METŲ SPAUDA LAIMĖJUS.

Užprašymus ir pinigus
adresuokit:

„ŽVAIGŽDĖ“

3654 Richmond St.
Philadelphia, Pa.

LTSR vaist.
respublikinė
biblioteka

PAGERBKIME GARBES VERTUS.

Siemet gegužės 7-tą dieną sukanka 20 metų, kaip Rusų valdžia, priversta lietuvių didžiausiu pasiryžimu, atšaukė savo uždraudimą lietuvių spaudos. Anykščių Silelio autorius A. Baranauskas, pasmerkęs savo dainoje tą žiaurią rusų politiką, nesulaukė savo išpranašautos dienos — lietuvių pergalės. Nesulaukė jos ir dešimtys tūkstančių kitų Lietuvos kankinių dėl mūsų spaudos, kurių kaulus, anot Maironio — Baranausko įpėdinio — „vien baltina Sibyro sniegai“.

Visiems mūsų tautinės sąmonės gaidintojams ir palaikytojams pagerbti gal bus geriausias būdas, jei jų kilnius darbus ir su jais surištus jų vargus, sielvartus tinkamai minėsime, sėdami sau iš tų darbų stiprybę, kaip Dr. Kudirka mums pataria savo Lietuvių imne.

Mūsų brangiems karžygiams pagerbti „Zvaigždės“ redakcija, pradėdant balandžio mėn. leidimu, panagrinės keliuose sekančiuose numeriuose draudžiamos spaudos platintojų darbus. Tad prašome visų dalyvavusiųjų lietuviškų knygų gabenime — čia Amerikoje, Lietuvoje ar kitur kur — prisijusti mums savo memuarus (atsiminimus). Visa tai atspaudinė „Zvaigždėje“, rudenį pakartosime atskirose knygose, užvardintose „20 metų spaudą laimėjus“. Pageidaujami yra ir knygų platintojų paveikslai.

ISTRAUKA IS PIRMO NUOSPRENDZIO, PASMERKIANCIO LIETUVIU SPAUDOS PLATINTOJUS.

...., Už platinimą užrubežyje išleistų knygų ir brošiūrų.... už pažinimą ir susinešimus tuo tikslu su Tilžės dekanu Zabermanu..... atlikimą slapto reikalo pas Zabermaną ir nuvežimą jam pinigų... atkaklų neprisipažinimą.... savavališką išėjimą iš tėvynės, gyvenimą Prusijoje svetima pavarde..... dažname gabenime Kauno gubernijon knygų ir brošiūrų..... (gruodžio mėnesyje 1870 m. areštuotus. Red.)aš nusprendžiau: kunigus: Antaną Brundžą, Vinčą Norvaišą, Praną Butkevičių, Kazimierą Eitutavičių, Motiejų Kaziliauską, Praną Stroupą, bajorą Simoną Kulakauskį ir valstietį Stanislovą Račiuką, kaip visiškai politiniu atžvilgiu neištikimus ir krašto gyvenimui kenksmingus, ištremti apsigyvenimui aštrioje policijos priežiuroje: Brundžą, Stroupą ir Kaziliauską Archangelsko gubernijoje, Norvaišą ir Kulakauskį Tomsko, Butkevičių Tobolsko ir Eitutavičių Viatkos; valstietį gi Račiuką Tomsko gubernijoje apsigyvenimui; ir pinigus, išleistus vežant Vilniun areštuotus šiai bylai reikalingus asmenis išreikalauti iš visų patrauktų bylon asmenų turto.... pasirašo: Generolas Adjutantas Potapov”.

Doc. Tumas apie Gimžauską.

Kalbėdamas Lietuvos Universitete kan. Tumas sekantysis žodžiais apibudino S. Gimžauską kaip ginamos spaudos platintoją:

„Katalikiška šviesa, blaivybė, lietuviškoji kultūra — tai buvo Gimžausko gyvenimo obalsiai. Buvo tvirtas katalikas, tvirtas lietuvis ir kitus gyvu žodžiu ir raštu skatino tokiais pat būti. Ypatinga, kad jis tai darė taip griežtai, lyg gyvai jis jausdamas igimt tautinį savo teisėtumą. Drąsiai rašė knygeles, keleriais metais ankščiau prieš „Ausrą“, savo lėšomis jas spaudinos ir gabenos, savo rankom jas skleidė. Maldų ir šiaip jau dvasiškų knygų žmonės nestigo ten, kur jis kunigavo. Knygoms iš Prūsų gabenti ir joms pardavinėti Gimžauskas mokėjo surasti ir išlavinti tam tikrų žmonių. Jis buvo krečiamas, bet nei savęs, nei kitų neįklampino. Jausdamas krata, knygas slėpė žemėn, daržinėse, stoguose. Mąskoliai rasti pas jį nieko nerasdavo, vis dėlto aiškiai buvo įsitikinę, jog visa lietuvių propaganda ten, kur esti Gimžauskas, eina per jį. Spaudos draudimas sunkia našta... gulo ant kanauninko Silvestro Gimžausko, bet jo nepalaužė. Kratos, tardymai, tarysmai tik stiprino jo pasiryžimą. Ir sekdavos gi jam! Kontrabandos bazę buvęs pasidaręs Ziezmariuose, kur buvo kokį laiką kunigavęs. Iš čia dalimis pasiimdavo knygelių toliau. Šią kelią dar jo tėvas buvo pramynęs, už pinigus parveždamas knygų kontrabandą iš Kauno. Susikrovė vieną kartą pakiukus

į daržinę. O daržinė ėmė ir užsidegė. Subėgo jos gesity. Pirmoji atvyko policija, pati padėdama daiktus iš daržinės išnešioti. Užtikusi knygų ryšius, nesusigriebė. „Šiuos daiktus“, sako: „į kleboniją nuneškite...“ Kan. Gimžauskas persigando, bet tuojau rado joms kitą vietą. Ir kaip po gaisro policija atsijokėjo, ką padarę, jau buvo per vėlu. Tas buvo Valkininke.

Kitą kartą, jau Giedraičiuose, žmonės gavę iš Gimžausko „Lietuvos Bičiulių“, dideliu džiaugsmu ėmė iš jo giedoti „Žydų Raudą“ čiapat Karčemoje ir patiems žydams rodyti, kas knygelėse parašyta. Žydai knygeles atėmė nuo žmonių ir įdavė policijai. Atsidūrė knygelės pas gubernatorių. Bet nebuvo kam jas išversti. Kažinkas patarė, ten pat Giedraičiuose esąs geras lietuvių kalbos žinovas — kun. Gimžauskas. Jam ir buvo atsiųsta raportuoti, kas tose knygelėse negera. Patsai autorius mokėjo taip raportuoti, kad nebūtų nieko bloga....” Liaudis kun. Gimžauską laikė tiesiog šventu, o kunigai — gyvenimo mokytoju”

...Kunigai, pasiduodami Gimžausko įtakai, vienas už kito prašė vyskupo, kad pavelytų tai šian, tai ten sakyti pamokslus, katekizmuoti ir giedoti lietuviškai. Ir vyskupas Audzionis niekam neatsakė. Merkinės gi dekanate pats Gimžauskas įvedė reformą. Ir teip per vieną žmogų idėjinį kataliką ir idėjinį lietuvi, visa Trakų apskritis tapo lietuviškiausia visoje Vilniaus vyskupijoje.*)

*) Docento J. Tumo „Lietuvių literatūros paskaitos“ 1924 m. „Lietuvos“ N. 82.

Amžinasis Liet. Literatūros Bankas.

Susiėjęs su kun. Sederevyčium ir Baisogalos vikaru kun. Vytartu, parduoda savo dvarelį ir palieka vien draudžiamų knygų platintoju. ...1887 m. lapkr. mėn. jis pakelbė garsiąją savo proklamaciją": „Uždėjimas kniginio amžino banko lietuviszkos raszliavos (literatūros).”

„Aš ūkininkas Laurynas, trokšdamas doro viengimių apšvietimo, daugmetiniuose tame reikale trusavimuose būtinai datyriau, jog be knyginio lietuviškos rašliavos (literatūros) banko nėra galima visoje vienybėje užsėti sėklas tveriančios šviesos... Visų apšvietimą tegalima padaryti pusdykiai... Reikia, kad knyginiai pinigai niekados nepragaištų, nemažtų, bet dar augtų... Taigi tame didžiame augštos vertybės reikale aš iš savęs apieravojų ši kartą du tūkstančių rubių ant spausdinimo krikščioniškų dvasioje katalikiško tikėjimo knygelių. Ir jau tuos pinigus ši metą atidaviau Veyerui ir Arnoldtui, turintiems savo spaustuvej Tilžėje, šiomis sąlygomis: 1, kad jie tespausdintų tokias knygeles, kurias aš prirodysiu ar mano vietininkai paduos.* 2, knygelės kainą dėti tik 20 nuošimčių brangesnę už tikrąją jos vertę. Iš jų 5 nuoš. imasi pardavėjai, 5 nuoš. prideda prie kapitalo, už 10 nuoš. dalija knygelių pavargėliams. Nuo idėto kapitalo eina 20 nuoš. palūkanų, 400 r. kas metai: 100 r. spaustuvei, 100 r. kapitalui augti, 200 r. neturčiams knygelėmis. Jei susidėtų tiek pinigų, kad jau būtų galima vien iš palūkanų spausdinti, tai knygelės turės eiti vel-

tui. Spaustuvininkai kas bertainį turi atsiskaityti. Sankalbą patvirtino ir užtikrino draugystė „Byrutė“ esanti Tilžėje ir pridėjo draugystės pečvietį.

„Tą sankalbą dėl amžinos žinios visų Lietuvių ir Žemalčių dedame mūsų laikraštyje idant per amžius šviestų ant išganingos naudos visiems, kurie skaitys knygeles užtuos pinigais atspaustas.“

Stempelinio 12 markių sumokėta. E. Veyeris ir L. Arnoldtas visa tai „užtikrino“ savo parašais. „Sita sankalbibą visoje pilnybėje mes patvirtiname ir užtikriname, jog kaip dabar duoti per poną Lauryną du tūkstančių rublių, taip ir paskui, kaip per jį ir per kitus, kurie bus dar sudėti, visi to dalyko pinigai užsilaikys nepragaištančioje čielybėje ir pildysis visoje tikrybėje pagal grynų žodžių sankalbos. Situs užtikrinančius prižadus rankų mūsų parašais tvirtiname. Tilžėje 26 lapkr. 1887. David Saunus, Rokaičiuose ūkininkas, Martynas Jankus, Bitėnuose ūkininkas, August Kalvaitis, kupčius Tilžėje, Ernestas Veyeris, spaustuvininkas, Jurgis Didvyžius, partikulier Bartkuose. Jų parašai patvirtinti Justizrath'o ir Notaro.

Buvo atsiradęs vienas kitas, kurs prisidėjo prie to banko. Vis dėlto bankas išnyko drauge su Veyerio ir Arnoldt'o kompanija. Išnyko, palikdamas labai skaudų užsivylimą prūsais gešeftininkais. Gal tai ir Kušeliauskui pagreitino paskutines dienas. Jis mirė Sudarge pas Sederevyčių 1889 m. rugsėjo 15—27 d.

✓ PAMINKLIUKAS SEDERVYICIUI.

Yra sumanymas pastatyti simbolinį Lietuvos Nepriklausomybės paminklą — Nežinomajam Knygnešiui. Ar tai įvyks, ar ne, tuo tarpu reiktų pasirūpinti, kad ben-

koks regimas ženklais atsirastų tose vietose, kur veikė — žinomieji knygnešiai. Sudargo rinkelėje turi kieno nors sumanymu atsirasti nors mažas paminkliukas tos vietos klebonui M. Sederevyčiui, kurs per daugelį metų aprūpindavo prūsinėmis knygomis ir ne tik visą Suvalkiją, bet ir dalį šiaurės Nemuno. Visą savo amželiį jis padėjo, daugiausia draudžiamąją religinę literatūrą platindamas tarp lietuvių. Kur nesiekė kunigo žodžiu, ten norėjo pasiekti raštu. Veik niekadęs namie nesėdėjo — vis kelionėje būdamas su važmomis. Grįždamas į savo Sudargą, jei gale miesto patirdavęs esant kam jį pavaduoti šventadieni, nė neužeidavęs į savo kleboniją; važiuodavęs toliau. Rusas pravoslavas pavieto viršininkas Tarnovskis Sederevyčiaus veikimą gerai žinojęs ir kentęs, kol augstesnieji jam įsakydavę nuvažiuoti ir iškrėsti. Ir tada pakeliui visiems skelbėsis, ko ir kur važiuojas, žinoma, kad Sederevyčiui duotų žinią. Ir tai vieną kartą vaipėsis, jog ir pranešus, dar reikėję užsimerkti: nevala Sederevyčius ir tai ne viską paslėpęs. Pravoslavą Tarnovskį mirštant paslapčiomis katalikiškai desponavęs jo draugas marijonas Cesna, Mariampolės klebonas.

✓ S. Kušeleviskio Autobiographia.

...Mano motina pasimirė, palikdama mane vos keletu savaičių kūdikį. Po kelerių metų ir tėvas numirė, visokių aplinkybių įvarytas į neturtą. Likau visiškai našlaitis. Buvau pas giminę, našlę, kuriai ir pačiai buvo keletas mažų kūdikių. Ji buvo labai neturtinga; gyveno labai menkoje karčiamėlėje. Žiemą, nors tebebuvau kūdikis, visados alkanas ir pusplikis, gaudavau krūmuose skintis virbų kurui ir savim vilktis jų namo į trobele. Visa tai vagiškai, naktimis, kad girininkas nenutvertų. Vis dėlto mane namie negailestingai kankindavo ir skriausdavo. Retą dieną negavau karčiomis ašaromis verkti. Tamačiau girtavimą ir kitokius piktinamuosius darbus. Nemačiau tik paleistuvų. Ir to būta permaža. Vieną kartą eidamas vandens parnešti, paslydau ir išnirau koją kelyje. Narininkas koją pataisė. Tačiau kuriam laikui buvo likę baisios sopės. Iš pradžių negalėjau nė iš vietos paeiti. Paskui per kelias savaites ropomis teparopinėjau. Buvau tikras kankinys, kai vis dėlto reikėjo namie tarnauti.

Koks buvo mano džiaugsmas, kai mane išleido iš karčiamėlės; kai nudavė į sodžių galvijų ganyti. Tapau visiškai laimingas. Kur nei! Juk turėjau duonelės, kiek tik norėjau. Visados buvau paklusnus, savo pareigasėjau atsidėjęs, tai niekas manęs nemušė ir nebarė.

Skerdžiuvienė buvo sena moteriškė, gerai mokėjusi paskaityti. Visados turėjo pasidėjusi keletą elemen-

torių ir nuliekamu vasaros laiku mokė iš jų savo pie-
menėlius poterių ir skaityti. Kurie gerai mokės, tuos
pagyrė ir retkarčiais paleido pasiuogauti ar pasiriešutau-
ti, o tinginius, nesirūpinančius mokytis žabu baudė. Pri-
sakydavo visokių dorų pasakų ir šventųjų gyvenimų.
Mes, girdėdami senovėje karalius ir šventuosius ganius
kiaules, didžiavomės savo amatu, ne tik nesijautėm pažė-
minti.

Dykiniuoti mums nepavelijo nė valandėlės. Kurie
berniukai jau mokėjo paskaityti, tie turėjo sukti šniu-
rus, ką nors drožti žaislams, pinti vyžas sau ir
mergiotėms. Mergiotės siuvo, lepė savo ir berniukų dra-
panas, skalbė skareles, autelius, mezgės iš siūlų juoste-
les. Vyresnieji tų visų darbų gaudavo pamokyti mažes-
niusius. Smarkiai gynė meluoti, keikti, mušti gyvu-
lius, gadinti paukščių lizdus, rašyti svetimus vaisius so-
duose ir daržuose, imti ką nors svetima, nepasiklausus,
rytą ir per pietus kalbėti tam tikrus poterius ir kas mė-
nesis eiti išpažinties. Rytą giedodavome Adynas, o vaka-
rą Karunką.

Tokią tai sėklą sėjo doroji skerdžiuvienė į mūsų širdis.
Buvo lyg viena šeimynėlė. Ir tie dieviškieji grūdeliai da-
vė palaimintų vaisių. Sitokioje tad „mokykloje“ pradėjo
mano dvasiai šviesti pirmoji mokslo aušrinė ir lyg šven-
ta ugnimi uždegė niekuo nebeužgesamą norą toliau la-
vintis. Tai pačios gražiosios ir laimingosios mano dienos
visame mano gyvenime. Paskui, einant slidžiais gyveni-
mo takais, gautasis mokslas sergėjo mane nuo nusidėjī-
mų ar paklydus veikia gražino į teisingąjį kelią. Per va-
sarą išmokau viso, ko tik pati skerdžiuvienė mokėjo, o
rudeni sugrižau į savo globėją jai per žiemą kuro pritek-

ti. Išvydusi mano rankose knygele, atėmė ją; dar išbārė, kam gaištu nereikalingai.

Pavasarij vėl buvau atiduotas ganyti, o manyje pasireiškė nenugalimas noras mokytis. Knygelės nebuvo ir nebuvo iš kur jos gauti. Matydamas parvažiuojančius mokinius, mirkau ašarose, pavydėdamas jiems tokios didelės neišsakomos laimės. Doroji skerdziumvienė turėjo gan visokių komunalinių religijos nuraminimų, tačiau nenuraminavo. Tam kartui tesvajojau išmokti rašyti. Ir skerdziumvienė patarė man tuo tikslu melstis į šv. Kotryną, mokslų globėją. Aš meldžiaus, tikėjaus ir mokiniams nebepavydėjau.

Neilgai trukus, iš kažin kur atsirado man naujas globėjas, dėdė; jis mane pasiėmė į save, kad jam tarnaučiau už kažinkokią tėvo skolą. Tarnavau jam per trejus metus ir tepaprašiau vieno gero, kad per gavėnią leistų man pasimokyti parapijinėje mokykloje. Nedoras globėjas nepavelijo, o darbo buvo sunkesnio už mano pagalbėjimą. Tai pabėgau už keleto mylių ir apsiėmiau ūkininkui pusberniui. Patarnavęs metus, gavau 8 rublius. Su tais pinigais nuėjau į pavieta miestą. Ten pas teismo sargą, bent kiek mokantį rašyti, per 9 savaites mokiausi skaityt raštą. Čia buvo švystelėjusi man gražiausi ateitis: turėjau vaikiuku apsiimti pas mokytoją ir laisvomis valandomis pats mokytis.

Ir tikrai būčiau tapęs mokytas; tik mano tėvo brolis susekė, kur aš esu ir su policija pabėgėli parsivarė namo. Vėl pratarnavau jam dvejus metus už skolą, kurios aš nežinojau. Dabar šventadienių naktimis, nemigdamas, mokinaus, pasislėpęs, kad nepamatytų. Folvarke, kur gyvena mano dėdė, buvo akmeninis svirnas. Ten gaudavau sargu gulėti per visą žiemą, per smarkiuosius speigus.

Nebekešdamas dėdės žiaurumo, nebepakeldamas ant manęs sukraunamų ūkio darbų, vėl pabėgau. Saugodamos, kad nepavytų ėjau miškais, pats nežinodamas, kur. Neturėjau nė kašnelio duonos, o išmaldos prašyti nepadorėjau ir bijojau. Kelias dienas klaidžiojau, teatsigerdamas vandens; susižeidžiau kojas, buvau basas. Sutikęs elgėtą atidaviau jam paskutinius šešis skatikus, kad pasimelstų už mano dūšią, manydamas, kad nusilpęs jau numirsiu, o ta malda bus man vienatinė amžina atilsė. Taip iškėlęs sau laidotuves, prispaustas nuliūdimo, įveiktas bado, parvirtau žemėn. Vieta buvo tuščia... miškas tamsus... Vis dėlto kažin koks geras žmogus rado mane begulint, pakėlė ir nuvežė į policiją. Kliūvaitas, patyręs visus mano nuotykius, pasigailėjo, paveliijo palikti pas jį.

Per kelis mėnesius ten skaičiau ir perrašinėjau jam ateinančius popierius.

Ale Kliūvaitą atstatė, ir aš vėl pasilikau be vietos, be skatiko. Vėl apsiėmiau ūkininkui pusberniui. Pratarnavęs metus, gavau 10 rublių. Insitaisęs šiokias tokias drapanėles, nukeliavau į pavieta miestą, kur išsirūpinau, kad leistų man rašinėti raštinėje, žinoma, be algos. Praėjus dviem mėnesiam kai jau nebeturėjau nieko pragyventi, sekretorius davinėjo man po rublį mėnesiui. Atskyrus butui, likdavo man po 3 skatikus dienai vienam svarui duonos. Taip gyvenau daugiau nei metus.

Tuo tarpu kai kurie raštininkai, valdžiai pakvietus, sumanė pasiduoti į Oloneco guberniją tarnauti. Išdrįsau ir aš. O kad pats nei sudėstyti prašymo, nei perrašyti nemokėjau, vienas raštininkas buvo toks geras mano vardu tai padarė. Kaip gi nustebau. Kitiems atsakė, mane priėmė, davė pinigų 200 mylių keliui ir dar pašalpos 90 rublių.

Atvykus į gubernijos miestą Petrozavodską, paskyrė mane į raštinę už 10 rublių algos mėnesiui. Tai buvo man neapsakoma laimė, drauge ir nepakenčiamas nuliūdimas. Viena, kad nesupratau rusų kalbos, antra, kad nemokėjau rašyti: išvargusios, kietos, šiurkščios rankos neparasė nė vienos lygios raidės. Draugai rašė gražiai ir sparčiai, tai iš manęs tyčiojos, o sekretorius barės. Iš visur vargas.

Vieną kartą atėjo į raštinę prokuroras ir liepė rašyti kažinkoki popierių kelioliką egzempliorių, o pats vaikščiodamas diktavo. Aš dar niekad nebuvau diktando rašęs, vos kopijuoti temokėdamas. Tai mano rašte rados daug klaidų. Prokuroras neapsakomai supyko, mano raštą čia pat sudraskė, pagrasė teismui atiduosiąs už tai, kad nemokėdamas rašyti, valdžią apvylęs. Taip neišsakomai sugėdintas ir pažemintas, išėjau namo.

Nebe nuliūdimas, tikras nusiminimas suėmė mane. Akyse pasidarė tamsu. Lyg pamišęs, nosies tiesumu nušleivavau į ežerą. Apsidairiau — aplink pilna žmonių. Nepatogi vieta. Eidamas pakraščiu vis toliau, įjėu į krūmus, užėjau pakalnėlę ir gilų kraštą Onegos upės. Čia vieta buvo kaip tik ta mano ketinimams... Atsistojau kriaušiuje ir kai jau ketinau šokti į upę, žaibu driktelėjo per galvą mintis, jog nedera mirti, nepasimeldus. Visas sudrebėjau nuo to dūšios balso ir apsipylęs šaltu prakaitu, atšokau bent kelis žingsnius nuo krašto. Atsiklauptau ir ėmiau karštai melstis. Ašarų buvo maža, žodžių dar mažiau; užtai širdis kone plyšo iš susigraudinimo ir skausmo ir karštai šaukės Dievo pagalbos...

Nežinau, ar buvau apalpęs ar užmigęs. Kai pakirdau, jau buvo antra diena. Rytas malonus, viskas lyg juokės. Linksmos paukštytės iš visų šalių giedojo; rodės,

visa gamta džiaugės angelišku džiaugsmu. Ir mano širdis pritvinko tokio didelio džiaugsmo, jog užmiršęs visą nuliūdimą ir nelaimę, ėmiau šypsotis ir giedoti aušros giesmę. Linksmas sugrižau namo ir buvau toks nudžiugęs, toks nepaprastas pagavimas žerė iš mano veido, jog šeiminiškė net sušuko:

— Turėjai kokios nemažos laimės patirti, kad toks esi linksmas, nebe liūdnas ir susimąstęs, kaip visados. Raštinėje draugai netik nesityčiojo, bet kažin kaip užjausdami žiūrėjo į mane. Tai labai palengvino mano širdžiai. Dieną ir naktį neatsidėsdamas, darbavaus; atsidėjęs ėjau savo pareigas, didžiausiu įsikarščiavimu mokiaus negaišdamas nė valandėlės laiko. Visas civilines teises ko ne atmintinai žinojau. Tiesa, nebuvau labai gabus; bet ko trūko, atstodavau darbštumu.

Vyresnybė pamatė mano uolumą ir rūpestingumą. Metus praleidus, man pačiam visai tuo nesirūpinant (aš nė svajote nesvajojau apie aukštesnę vietą), pati valdyba pakėlė mane stalo viršininku. Po antrų metų tapau sekretorium. Turėjau apie 20 valdinių. Visus svarbesnius nusprendimus pats savo ranka rašiau. Sekretorius buvau pavyzdingas. Per reviziją buvau išgirtas; tai nemaža buvo man garbės. Paskui buvau teisėju. Ėjau „gorodničiaus“ pareigas, t.y. miesto prezidento. Bet čia pajutau tokį didelį pasiilgimą gimtinių vietų, kurios pirmiau man nė į galvą nepareidavo, jog nors ateitis man daug žadėjo, pasidaviau tai neregimai, bet juntamai pajėgai ir atsistatydinau. Pinigų neturėjau. Sunku buvo daug surinkti, nes juo aukštesnę turėjau vietą, juo iškilmingiau privalėjau gyventi. Iš tuštybės sekiau tais, kurie niekad nebuvo trūkumą pažinę. Sugrižęs prie giminių, kiek turėjau susitaupęs, išdalijau neturčiams gi-

minēm; sau maža tepasilikau, ketindamas vėl tarnauti. Prašiau tos vietos valdžią, kad duotų kokią vietą — nedavė. Siunčiau prašymą į aukštesnę valdžią, nepriėmė; ieškojau privačių užsiėmimų, neradau. Visa ko pritrūkau, tapau klajunas, valkiojaus pėsčias, niekur nerasdamas prisiglausti. Eidamas keliu, sutikau aklą elgetą; atidaviau jam paskutinį skatiką.

Paskui atsirado darbo — versti senus įrodymus į rusų kalbą, apie 300 lakštų; užmokėjo po 8 auksinus už lakštą. Turėjau ir kitokio pelningo užsiėmimo ir vėl tapau pasituris. Visus darbus pabaigęs, paštu pasiunčiau prašymą į gubernatorių, o pats pėsčias iškeliavau už 15 mylių į Kalvariją ieškoti Dievo šventųjų protekcijos. Po trijų savaičių sugrįžęs, radau pakvietimą asesoriauti. Vėdžiau, gavau kraičio apie 20 valakų žemės. Tai nebepaprasta laimė tokiam bėduliui, koks aš pirma buvau.

Kaip igudęs girtuoklis, negali pamesti degtinės, taip aš negalėjau nesimokyti. Apsigyvenęs sodžiuje, ėmiau atsidėjęs tirti mediciną — homeopatiją, ir taip išsitobulinau šitoje gydymo šakoje, kiek begali nespeccijalistas. Kas metai į manę ateidavo bent po 3.000 ligonių, ieškančių sveikatos. Daugeliui ligonių sugražinau sveikatą ir nudžiovinau ašaras.

Kas atsidėjęs darbuojas, tas saldžiai ilsis, kas, sėja verkdamas, tas piauna džiaugdamos. Mano siela veržte veržės į mokslą, kaip ištroškęs elnias į tyro vandens šaltinį. Aš tegėriau vieną vandenį ir lig šiol nieko daugiau negeriu.

Taip rašęs S. Kušeliauskas 1877 metais.

NUO REDAKCIJOS.

Kurie norėtų šiemetines 20 metų spaudos laimėjimo sukaktuves tinkamai paminėti, tiems patariame nusipirkti knygas „Aušros“ 40 m. Sukaktuvės“. Intalpą tu knygų rasite ant 3-čio ir paskutinio šio „Zvaigždės“ numerio luobelį puslapio. Ten daugybė medžiagos mūsų karionėms dėl spaudos nušviesta.

Gudrus Teisėjas Išgelbėjo Seimyną.

Namų svininkas užganėdintas,
Visi linksmi!

Tula lenkų šeimyna New Yorke nesenai buvo pašaukta į teismą, kuriame ėjo byla delei jos išsvarymo iš namų. Principialiais ludininkais buvo keli kaimynai, kurie skundėsi, kad jie nuolatos yra erzunami verkiančių kudikių šitos lenkiškos šeimos apartamente. Kaimynai tikrino, kad jie negali net naktimis miegoti delei to kudikių verksmo ir todėl prašė namų savininko išvaryti šią lenkų šeimyną iš tų namų.

Teisėjas išklauses verkiančių kudikių motinos pasiteisinimo, kad ji negalinti verkiančių vaikų nutildinti, nes jie verkia kankinami mėšlungio, paeinančio nuo vidurių dieglio ir užkietėjimo ir ji nežinanti kaip jiems pagelbėti. Išmintingas teisėjas įsakė jai tuojaus nueiti į aptieką, nusipirkti už 35c. bonką BAMBINO ir jo duoti kudikiams, kuomet tik užeis tie skausmingi simptomai. Teisėjas bylą sulaikė 10 dienų, o motina padarė viską kaip buvo įsakta. Dabar kudikiai naktimis jau neverkia, kaimynai yra užganėdinti, namų savininkas ištraukė bylą ir visi sau linksmai gyvena.

BAMBINO yra kudikių geriausiu draugu. Kudikiai mėgsta jį! Jie net prašo daugiau!

(Paskelbimas)

Merginos — Jūsų Rupesčiai Užsibalgė!

Buvo laikai, kuomet niekas nežinojo kas yra pleiskanos ir kaip nuo jų atsikratyti. Šiandien yra visiškai paprastu dalyku užlaikyti savo plaukus ir galvos odą švarioje ir sveikoje padėtyje.

Ruffles

Ištepant galvą kas vakaras einant gulti per savaitę ar dešimtį dienų, sunaikina pleiskaną ir paragina jūsų plaukų augimą. Po to naudokite Ruffles tik retkarčiais sulig reikalo ir daugiau neturėsite jokių nesmagumų su pleiskanomis.

Bonka 65c. aptiekose, arba už 75c. pristunčiame stačiai iš dirbtuvės.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

"AUŠROS" 40 METŲ SUKAKTUVĖSE

(Atspauda iš "Žvaigždės")

Štai tu, anot "Tėvynės" ir "Draugo" istorinių knygų Pirmosios Dalies įtalpa:

1) "Aušros" įkurėjas apie vysk. A. Baranauską. To paties — 2) "Aušros" genezis. 3) Aušrintinkai rašytojai, pasak šliupą ir Totoraitį. 4) Turčiniškio eilės "Aušrininkams". 5) (J. Pranaiciūtė Apie prof. Volterį. 6) Prof. Volteris "Aušros" 40 metų sukaktuvių paminėjimui. 7) Pirmojo "Aušros" numerio ir kitų žymesnių — viso 40 puslapių fotografijos. 8) "Musų Karionių Metų" skyriuje laiškai: Dr. J. Basanavičiaus, Dr. J. Gaidžio ir S. Kuščevskio ir Dr. V. Kudirkos. Vieno Dr. Basanavičiaus laiško fotografiška fascimile (4 puslapiai). Paveikslai I-je dalyje: Namai, kur S. Daukantas gimė, Dr. Basanavičiaus namai Bulgarijoje. Dr. Basanavičius—1893 m. Vysk. A. Baranauskas, Broliai Juškevičiai: kun. Antanas ir prof. Jonas; A. J. Višteliauskas, Dr. J. Šliupas, Jurgis Mikšas, Martynas Jankus; Jubilėjimis Aušrininkų paveikslas: inž. Petras Vileišis, P. Matulionis, Dr. J. Bulota, V. Palukaitis, prel. K. Prapuolenis, J. Jablonskis, Dr. J. Basanavičius, A. Jakštas, Al. Fromas-Gužutis, kun. J. Lideikis-Mažutis, K. Sakalauskas-Vanagaitis, J. Mačys-Kėkštas, Pr. Vaičaitis, prof. K. Jaunis, Petras Kriauciūnas, Peterburgo lietuvių grupėje, kun. S. Gimžauskas, prof. S. Volteris, M. Davaina Silvestravičius-Wewersys-Zaltys, prel. J. Maciulevičius-Maironis, Dr. P. Pietaris, Dr. J. Šliupas, Gerutis-kun. Balvočius, J. Adomaitis-Šernas, Dr. V. Kudirka, Vaižgantas-Tumas, Kmitas-kun. K. Urbanavičius, kun. A. Jusaitis ir Saulės kursų įkurėjas — prel. A. Oišauskas.

KAINA UŽ ABU TOMU DU DOLARIU.

Tos knygos gaunamos lietuviškų laikraščių redakcijose ir knygynuose arba pas

**A. MILUKAS & CO.,
3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.**

"AUŠROS" 40 METŲ SUKAKTUVĖSE

Antrosios Dalies Italpa

1) "Aušros" Paminėjimui — Jono Kriaučiuo; 2) XIX Amžiaus Pabaigos Musų Dainiai — L. Šimučio, "Garso" redakt.; 3) Glnamosios Literatūros Platintojai (su paveikslais: Vysk. M. Valančiaus, Jurgio Bieliako ir Kun. Miluko, P. Mikolainio, J. Kriaučiuo, Dr. P. Matulaičio, Dr. Bagdanavičiaus, Kun. Bulvičiaus, And. Dubinskō, Kunigų: M. Miežinic, A. Vienužio, V. Juzumavičiaus, Kl. Kozmiano, P. Šilinskio, J. Katėles, J. Žebrio, V. Dargio, A. Staniukyno, J. Naujoko, A. Civinsko, M. Gustaičio, Duobos, J. Totoraičio, A. Jusaičio, M. Šedvydžio, (Vyskupo) Jurg. Matulaičio, J. Davidavičiaus; toliaus agr. Totoraičio, J. Česnos, J. Kačergio, Pr. ir A. Matulaičių, A. Daniliausko, S. Kušelevskio, P. Mikalausko); 4) "Aušra" ir Musų Prieteliai Svetur — J. O. Širvydo, "Vienybės" redaktorius (su paveikslais: J. O. Širvydo, J. J. Kraševskio, K. Skirmuntaitės, L. Kondratavičiaus ir T. Norbuto); 5) Tautos Atbudimas — Kun. A. Miluko; 6) Spaudos Platinimas Dzukijoje — S. E. Vitaičio, "Tėvynės" redaktorius; 7) Vysk. Valančiaus Intaka — Kun. N. J. Petkaus; 8) P. Mikolainio Prityrimai; 9) "Aušros" Intaka (anot Vaižganto); 10) Amerikos Lietuvių Leidėjai — J. Pranaičiūtės, "žvaizdės" redaktorės (su paveikslais: J. Pranaičiūtės, J. Paukščio, A. Olševskio ir kunigų: A. Miluko ir V. Varnagirio); 11) "Aušros" Pasirodymo Priežastys — Dr. Šliupo; 12) Jurgis Bielinis (Bieliakas); 13) Ex-Prezidentas A. Smetona apie Malronį; 14) Vilkutaitis, "Amerikos Pirtyje" autorius apie Aušrą; 15) Malronio Žodžiai Prie Basanavičiaus Paminisko; 16) Baigiant Darbą.

KAINA UZ ABU TOMU DU DOLARIU.

Tos knygos gaunamos lietuviškų laikraščių redakcijose ir knygynuose arba pas

A. MILUKAS & CO.,
3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.